

16 mei 2017 -15:07

Lancering van de onlinecollectie historische kadasterplannen en -documenten (1800-1844)

Iedereen kent het kadaster, het openbaar register van alle gebouwen en gronden en hun eigenaars. Minder bekend is dat de start van het kadaster zich omstreeks 1800, nog onder het Frans bewind, situeert en dat het in kaart brengen en waarden van alle individuele eigendommen en het oplijsten van hun eigenaars vervolgens meerdere decennia in beslag nam. Voor België werd het 'primitief kadaster' - het 'eerste kadaster' - uiteindelijk in 1834 bekrachtigd, met uitzondering van de provincies Limburg en Luxemburg, waar door uitblijvende vrede met Nederland het veldwerk pas in 1844 afgerond werd.

Sindsdien bewaarde de administratie van het kadaster - nu de Administratie Opmetingen en Waarderingen binnen de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie van de Federale Overheidsdienst Financiën - alle documenten van het primitief kadaster, zowel om de oorspronkelijke toestand van een perceel te kennen als om latere wijzigingen te kunnen aanbrengen. Naarmate de tijd verstreek, verwierf het archief ook een historische waarde, als vroeg-negentiende-eeuwse momentopname van het landschap, van steden, dorpen en wijken en van gronden en gebouwen net vóór de 19de en 20ste-eeuwse industrialisering, verstedelijking en grootschalige infrastructuurwerken. Het archief was echter om praktische redenen amper of niet toegankelijk voor onderzoekers, waardoor deze zich moesten behelpen met ander, vaak recenter en minder gedetailleerd materiaal.

Hierin komt verandering nu een belangrijk deel van het primitief kadaster-archief door Patrimoniumdocumentatie gedigitaliseerd is en dankzij tussenkomst van het Rijksarchief via verschillende kanalen online geraadpleegd kan worden. Het belangrijkste motief van de administratie was de overgang van papier naar digitaal en de daaraan gekoppelde efficiëntiewinst, maar een bijkomend voordeel is dus dat ook de burger toegang krijgt tot diezelfde informatie.

Concreet omvat de collectie zowel 23.422 scans van primitieve kadasterplannen die per gemeente en per sectie alle gebouwen en eigendommen weergeven als 61.172 scans van de eerder opgestelde 'processen-verbaal van afpaling' die de grenzen van gemeenten en van secties vastleggen. Raadpleging is op verschillende manieren mogelijk. De kadasterplannen en de processen-verbaal kunnen via de zoekrobot van het Rijksarchief op <http://search.arch.be> zowel hiërarchisch als op trefwoord opgezocht en vervolgens bekeken worden. De raadpleging is gratis en vereist alleen een persoonlijk account op <http://search.arch.be>. Daarnaast kunnen de kadasterplannen ook geografisch opgezocht worden via Cartesius op www.cartesius.be. Gebruikers dienen er wel rekening mee te houden dat de collectie grotere en kleinere lacunes vertoont, dat de stukken door eeuwenlang gebruik soms zwaar beschadigd zijn en dat informatie omtrent eigenaars nog niet of niet digitaal beschikbaar is.

Ook de originele stukken worden niet vergeten: deze zijn of worden stapsgewijs naar de verschillende vestigingen van het Rijksarchief overgebracht, onder meer in het kader van het SATURN-project (zie <http://arch.arch.be/index.php?l=nl&m=lopend-onderzoek&r=onderzoeksprojecten&pr=saturn-de-archiefl oegen-financien>). Dankzij de scans is het niet meer nodig om deze originelen uit te halen, wat verdere slijtage voorkomt en de leeszaalwerking vereenvoudigt.

Er is een promofilmje beschikbaar op www.arch.be/youtube-kadaster.

FOD Financiën
North Galaxy
Koning Albert II-laan 33
1030 Brussel
België
[http:// www.fin.belgium.be](http://www.fin.belgium.be)

Francis Adyns
Woordvoerder (NL) FOD Financiën
+32 470 76 22 44
francis.adyns@minfin.fed.be

Florence Angelici
Woordvoerder (FR) FOD Financiën
+32 470 775 728
florence.angelici@minfin.fed.be